

Netoli Gastu, dvare. A
ločiņus sudeģē klonaui n
tos triobos dvarponi
kliams, su visais padarai
šmetiniais rūgais ir p
ru, sudeģē teiņogi ketu
klaules. Uguņ uzkrētē

kat, braukdami brizniukus.

27 d. rugpjūtio už jaus mokojo Tilas: už 100 kyliogr. kviečių 17.30—17.90 Mk., rugių 15.40—16.00 Mk., miežių 14.60—14.90 Mk., avių 14.60—14.90 Mk., bulvių žirnių iki 24 Mk., bulvių 8.00 Mk., šieno 4.80 Mk., šiaudų 3.60 Mk.

Klaipėdą mokojo: už šepelį kviečių 7.45—7.70 Mk., rugių 5.75—6.00 Mk., miežių 5.45—5.70 Mk., avių 3.85—3.60 Mk., žirnių 7.50—8.00 Mk., bulvių 2.80—3.00 Mk. Už centnerį (100 svarų) šiaudų 2.00—2.50 Mk., šieno 2.80—3.20 Mk. Už svarą sviesto 0.80—0.90 Mk. Už kapą kiaušinių 2.70 Mk.

Isz Amerikos.

Baisus žmogūdas.

NORWICH, CONN. Netoli Colehester suareštuotas tapo fermerys Gershen Marx, žydas. Suskandė jį už žmogūdas dirbes pas jį darbininkas, kurs, bevaldamas fermerio skiepą, rado ten, į maišus susuktus sukaptus laimo šmotes. Darbininkas umo pranešė apie tą valdžiai, kuri pasinešė ant farmos tirtinotus, ir tie jie atrado ten da du paslėptu žmonių lavoną, taip jau įmotos sukaptu, iš tirinėjimų pasirodė, kad Marx visada samdydavos sau vieną darbininką, paprastai iš naujai atvykstančių iš Europos lenkų, duodavo jam darbą, bet už tai nieko per keletą mėnesių nemokėdavo, sakydami užmokėjus viską ant syko. Pradirbųjį taip kelis mėnesius darbininkas, kada reikėdavo jam algą mokėti, jis pasaloms prisitaikęs kirviu užmušdavo ir tokiu būdu darbininko algą likdavo jam. Tokiu būdu jis ant savo farmos nugalavo apie dešimt žmonių.

Plesziku darbai.

SWEDENBORG, NER. Pereitą pamedelį naktį pleskiai, įsilausę vietinį pačią, suskalde su pagelba dinamito geležinį banką ir pavogė 200 dol. pinigais ir 400 dol. vertės markių. Plesziku nesugauta. Tuo pačiu laiku tapo nesugautu plesziku išplėtas bankas mieste Palmy-Nebr.

Duelius.

NEW YORK. Vienam iš čia nykčių parkų pareitą utarninką du susipykę vokiečiai parengė du šūvius revolveriais. Vieną iš jų, pavojingai pašautą, nugalėtoji li-gionbutį, kitą — į kalėjimą.

Povandeninės torpedos Japonai.

BOSTON, MASS. Firma Fore River Iron Co. apsiėmė Japonijai padirbinti trumpą laiką keliolika povandeninių torpedų, kurios veiks išgabentos į Azijos vandenį. Torpedos bus gatavos bėgryje dviejų mėnesių. Kompanija tą savo apsiėmimą laikė slap-tu, bet dalykas išėjo į aikštę: dabar jį teisinasi, kur dirbinimas torpedos nės Japonijos valdžios užsakytos, tik privatiųjų ypatų.

Persekiojimas juodveidžių.

CARLEISLE, IND. Tulas juodveidis, besigindamas nuo konstabelio Johnsono, kurs norėjo jį už koki ten mažosios suarežti, išsitraukė revolverį ir paleido į jį šūvį. Umai pasklido gandas, buk negras užmušęs baltą žmogų ir kaip be-bematant, susidarius baldeveidžių minia pradėjo visus negrus mušti. Besigelbėdami juodveidiai, nuo persekiojimų bėga iš miesto, palikdami visą savo mantą beduk-stantiems persekiotojams.

Bus paduoti karizkam sudui.

ATLANTA, GA. Šteto gubernatorius Terrell įsakė pavesti karizkam sudui milicijos kapitoną J. Hitch, teipgi oficerius Mell, Grinner, Cont ir Morrison už tai, kad jie nepildė savo priderusių ir ne-susilaukė smarkaus baltveidžių minios, kuri be jokio teismo pakorė du negrus mieste Savannah. Vietoj gelbėti, minėti oficeriai drauge su milicija ramiai sau pri-sižiūrėjo tam nedoram minios darbai ir juokėsi iš lynuojamų negrų.

Zada la dvi dieni perplaukti oceaną.

TORONTO, O. Išradėjas naujo laivo, M. Krapp, apreiškė, kad ne-uzilgio, butent sekančiame mėne-syje, jis atliks naują savo iš-raštą laivą kelione į Europą ir kad ta kelinė nims jam daugiau per dvi dieni laiko. Laivas gals pakelti 15 tūkstančių tonų. Milford Ha-ven'e, Anglijoje, rengiama naujam laivui specialia prielauka.

Pavoge milijona doliaru.

ST. JOSEPH, MO. Prisigedintų jū sudas perkatinė čia bylą tur-tungą javų pirklio Williamo Har-roan. Apskustas jis už apvogimą

vietinių bankų ant milijono dolia-rių. Tam tikslui jis mat panaudo-jo netikrus bankinius čekius. Skundžia jį ir jo pusininkai, kuriuos Harroan teipgi mokojo prigauti ant kelių šimtų tūkstančių doliarų.

Sudego tiltas.

STILLWATER, MIN. Sudegė čia senas medinis tiltas ant St. Croix ežero. Užsdegus tiltui, ant jo susirinko daugybė žmonių. Jų sunkenybės tiltas ne išlaikė ir su-griuvo. Prie to 2 ypatos likosi ant vietos užmuštos, o 20 tapo sunkiai sužeistų.

Paskendo laivas.

WASHINGTON, DEL. Šitose pa-krantėse paskendo velkantis gar-laivys „Durham“. Iš buvusio ant to laivo žmonių, 6 prigrė, o tame skaitliu je ir laivo kapitonas.

Prekysta su naujomis Amerikos valdyboms.

Per laiką nuo 30 d. berzelio pe-ritytų metų iki tokiame jau laikui už metų Amerika parsigabeno iš Alaskos: aukso už \$6300000, kon-servuotų žuvų už \$5500000, taigi mat Alaskai žuvys didesnę duoda naudą už aukso. Ant salos Por-torico Amerikai išsiuntė savo tavorų už \$11100000, ant Havai salų už \$11683003, ant Filipinų tik už \$4832000, ant salos Guam ir Ta-tuila už \$2050000. Iš tų gi valdybų parsigabeno tavorų: nuo Portorico salos už \$11722327, nuo Havai sa-lų už \$25157255, nuo Filipinų už \$12069834, nuo salos Guam už \$25000.

Nesutaukė per pačią koliojan-čių laisvą.

Siuntinėti per pačią koliojančius laisvą uždrausta tiesoms visų civil-izotų kraštų, kadangi mat pačtas ne tik pasizada pristatyti, kur re-ikia, jam ant persiuntimo paduotos laisvą, bet iš dalies ima atsaky-mą ir už jį jį jį siunčiamų laisvą. Neseniai mieste Peoria, Ill. buvo tokiai atsitikimas: viena moteriškė pas fotografą Rose davė padirbi-tinti savo fotografiją. Kadangi fotografija, pagal moteriškės nuo-muonę, buvo ne gerai padirbta, ji atsakė jai priimti ir užmokėti. Rose potam parašė anai moteriš-kei laiską, kuriame pažadėjo pa-kabinti saliuone ne priimtą fotogra-fiją su paaiškinimu, kad ant jos parodyta moteriškė ne nori moks-ti skolų. Užkasta tuom moteriš-kei perdavė laiską su do prokurato-riui, ir tasai tuojaus pasirupino, kad sienčiantis per pačią tokius lais-vą fotografas likosi nuspręstas ant dešimties dienų kalėjimo, už-mokėjimo 10 dol. baumsės ir sudo kaštų.

Seni vaidai.

JACKSONVILLE, FLA. Atsinaujio-čia seni vaidai terp šeimynų Altmano ir Duncan ir jį draugų. Užgimusiuos sadydės 2 ypatos likosi užmuštos, o tulas skaitlius yra sužeistų. Miesto gyventojai pasidalino į dvi dali, laukia toles-nių kraujo praliejimų. Buckero namai liko sugriauti. Ant neda-leidimo tolesnio kraujo praliejimo išsiuntė čia kompaniją milicijos.

Jauna, o drasi.

ELGIN, ILL. Netoli nuo čia, miestely Sandwich, likosi suareš-tuota 17 metų mergina, Myrtle Randall. Ja nužiuri, buk ji pas-turtinas ypatas išsivystę laisvą su reikalavimu pinigų, neduo-dančius žadėjo užmušti. Ar jai tais gaidiniais pasisekė išvilioti kiek pinigų, nežinia.

Gai piktardyste.

CLEVELAND, OH. Graijiant čia, ant kertės Fairmont ir Frank st., muzikantų kapelėjai, explodavo nežinia keno pamesta, parako pri-pildyta dūda. Explozijos du ita-lionai liko mirtinai, o kelnie mir-tinai sužeisti. Policija tiki, kad du-da su paraku kokių piktardžių ty-čia buvo pamesta.

Nekencija japoniečių mokin-tin.

SAN FRANCISCO, CAL. Į šianyk-čią mokyklą užveždą ateina daug skundų, kad jos per daug prima japoniečių mokininkų ir per tai buk ne visi amerikoni gali patil-pyti; ypač daugeliui ne patinka, kad ir vietinių polytechnikų lanko daug japoniečių. Kadangi vienog mie-sto nėra specialiųjų mokyklų mon-golams, tai suprantama, kad ja-poniečiams negalima ypaty ap-sunkinymų daryti. Kaip gi mes džiaugtumės, jeigu ir lietuvių vaikai tep grustisi į mokyklas, kaip tai daro japoniečiai!

Vetros.

WILMINGTON, DEL. Audra ir vėtrės šitose aplinkinėse daug blė-dies pridribo. Miesto sodoose daug medžių vėjas išlaužė, vaisius nupurtė, užtvinę vandens išnaiki-no dar nesuvestus javus laukuose. Vėtra nugriovė bokštą katalikiškos Šv. Povilo bažnyčios.

BLOOMINGTON, ILL. Šitose ap- linkinėse 18 d. rugsėjo siautė baisi vėtra ir audra. Vėjas susuko ant laukų dar nenupjautus kornus. Nuo smarkaus lytaus užgimė tva-

ni. Ir perkunas ne mažai blėdies pridribo, uždegė daug triobų ant farmų.

Szalasos.

DES MOINES, IA. Visuose kraštuose šteto Iowa 15 d. rugse-jo buvo didelės šalnos, kurios už-kenkė nenuokusiems dar kor-naams. Rytmetį termometras ro-dė tik 80°, taigi nupulė iki 2° žemiau užšalimo punkto. Anksti mat šimet ateina šalnos ir tai šte-tuose gulintuose pietuose.

Nelaimas ant geležinkelio.

RENO, NEV. Ant Southern Pa-cific geležinkelio susimušė du iš prielėgų pusių atbėgę pasazieri-niai trukai. Du žmonės likos už-mušti, sunkiai ir lengvai sužeisti radosi penkiolika.

LONG ISLAND CITY, N. J. Ne-toli nuo čia susimušė du bėganti į prielėgas puses geležinkelio trukai. Abiejų trukių peku-riai likosi su visu sutrinti. Abiejų trukių vedėjus suareštavo.

Girių gaisrai.

SAN FRANCISCO, CAL. Pavie-čiuose Alameda ir Contra Costa dega girių. Sunku gesinti de-gančias triobas, bet degančių girių niekas negali užgesinti. Ugnis su-neapsakomu greitumu apima mi-lionais plotus ir girią pavirsta į tie-las liepsnos juos. Į trumpą laiką išdegė čia daug tūkstančių akrų girių, ugnies padaryta blėdis rakuojama šimtais tūkstančių do-liarų.

SPOKANE, WASH. Aplinkinėse Ceur d'Alene ir Rathdrum, Koo-tenead pavietyje, baisus gaisras naikina girias. Besigelbėdami nuo ugnies girios žvėrys lekia į laukus, kur daugelis jų patenka šuivams susirinkusių čia daugybės medžių.

Gaisrai.

IDAHO FALLS, IDAHO. Pereitą utarninką siautė čia baisus gaisras, kurs ir pelenus pavertė šešias dide-les ir keletą mažesnių triobų su visais žmonių turtais. Ugnies padaryta pragaištį rakuoja ant 500 tūkstančių doliarų.

CROOKSTON, MIN. Rugsėjo 12 dieną išdegė dalis netoli nuo čia gulintų miestelio Erskine. Ugnies padaryta pragaištį rakuoja ant 200 tūkstančių doliarų.

HALIFAX, N. S. Šitame mieste 15 d. rugsėjo, laike smarkios vė-trės, užgimė gaisras, kurs platino-jo su neįpaskytu greitumu. Su-degė daugybė medinių namų ir krautuvių. Blėdį gaisro padaryta skaito ant 750000 dol.

RULY, KY. Sudegė čia namai Sappcheno. Ugnyje pražuvo ke-turi jo vaikai, o patsai Sappchen ir jo pati sunkiai apdegė.

CHESTER, PA. Sudegė čia krau-tuvis „La Fayette Manufacturing Co.“ Blėdį gaisro padaryta skai-to ant 300000 dol.

Isz darbo lauko.

CHICAGO, ILL. Susiorganiza-vo čia nauja kapitalistų kompani-ja su \$2500000 kapitalo, kuri pa-rengs naujas dideles galvijų pivov-nias.

HARRISBURG, PA. Pereituose metuose anglų ir geležinių išdir-bimų Pensylvanijoje išprodukavo 18275643 tonas už \$77496377. Darbininkų prie to dirbo 435774; išmokoje jiems algų \$24167718.

Isz Lietuvizku diryų.

Ar mes mylime tėvynę, ar šavę?

Visur žmonės kovoja už prin-ci-pus, vieni, vietoj senų netikusių, stengiasi įvesti naujus, kiti gi, ne-uzsitikdami naujais, dar neiš-bandytais, gina senuosius. Ir mes tą patį stengiamės daryti. Sakome stengiamės, bet ar ištikro-mes taip darome, kaip daro visos tautos vadinamos civilizotos tau-tos?

Teisybė, ir mes kovojame, bet mūsų kovoj ne tiek mūsų eina apie principus, kiek apie išniekini-mus asabiški mums ne patinkan-čių ypatų, luumų ir organizacijų. Kunigai niekina, drapsto purvais ant visų jų negarbinančių, tie vėl tuom pačiu atmoa kunigams. Principai toje mūsų kovoj yra, taip sakant, tik priedu ne daug sve-riantį, yra tik dangčių, kurio vardu mes vedame visai kitokią kovą, kovą terp savę ir joje var-tojame daleistus ir nedaleistus, pritrinkiančius ir kitur seniai panie-kintus ginklus.

Koki vaisiai tokios mūsų kovos? Toki, kad mes nieko sujungtoms visos tautos pajegoms ne galime neukti, o per tai ir svarbių darbų neveikti negalime, o tokių darbų turime daug daugiau negu kitos tautos, terp kurių svarbiausie darbuose jungiasi ir kruvą žmonės vėsiokių nuomonių. Mes tep dirbti ne galime, nes mes, kovodami su ypatomis, išmokome viens kito ne-uzkėsti, išmokome neužkėsti žmo-

nių ne visada pagiriančių mūsų nuomones, drystančių kritikuoti mūsų kartais ne viešus, bet atsa-biškus užsimanyms. Kas bando tuos užmanyms tikru vardu pa-vadinti, tą mes laikome už niekšą, tautos prieštą ir drebiamą ant jo čia sala purvų. Sauriame vie-nog į vienybę, į darbą ant mūsų tautos labo, peikiame naikintojus tos vienybės, o vienog ir pats el-giamės kaip ir tie peikiamieji. Ko-dėl tik anie verti nupeikimo, o sa-vę laikome o vertus garbės ir tos garbės sau reikalaujame? Už vie-nokius darbus juk priguli ir viešos užmokėstis. Mes reikalaujame, kad visi godoj mūsų nuomones, o ne mokame pagodoti nuomonių kity, neužkenčiame, jeigu kas bando kritikuoti mūsų nuomones, jeigu be kritikos ne nori priimti visų mu-sų užmanyms.

Tas yra blogu. Mūsų pareiga kaip lietuvių yra ne garbinti span-giai veikėję, bet stengtiesi kito daugiausiai gero padaryti ant labo mūsų tautos, ant labo mūsų tėvy-nės Lietuvos. Tėvynei ne veikė-jai naudą atgabena, bet jį darba. Neuzmirškime priežodį, kuris sa-ko: nėra to gero, kuriame ne butų dalies blogo, kaip nėra ir to blogo, kuriame ne butų dalies gero, rei-kia tik tą gerą nuo blogo mokėti atskirti.

Mes geidžiame, kad kiekvienas mūsų darbas būtų ant tautišką lai-kytas. Dieve meliausias, kokių jau mes institucijų ne bandėme tverti po tautišką skraistę? Net tautiškas karčemas rengėm ir re-ikalavome, kad visi laikraščiai jas remtų. O ištikro ar daug mes tu-rime tikrai tautiškų institucijų, ko-kias tautiškas galima but pavai-dinti? Tokių turime labai mažai; rods besivadinančių tautiškas turime daug, bet terp jų ką nors tautiško veikiančių turime labai mažai. Galima sakyti, kad svar-biausi mūsų tautiški darbai yra tie centinės aukos ant kankintinių ar-bus moksleivių. Aukautojų dau-gumas mat centinės aukoms stengiasi išsiperkti nuo kitokių tautiškų pareigų juk aukaujančiams net ant moksleivių prisirašymas prie šelpiančios moksleivių „Aukros“ Dr-tės pasirodo per-brangus. Geriau paaukauti 10c., tai bent laikraščiai tą auką paga-rsina, o vardi prigulinti čia „Aukros“ Dr-tės sanarių niekur nėra garsinami. Centinė auka mat duoda daugiau privilegijų, už tiek vis perskaito aukautojo pra-varde, o prigulėjimas prie „Aukros“ Dr-tės kaštuoja daugiau, o apie tai laikraščiai nieko negarsi-na. Na, argi centinė auka ne vie-nam ne pasirodo geresnė už prigu-lėjimą prie tautiškų organizacijų?

Kas yra su „Aukra“ ir su mūsų tikroms vaidų priestais, tas pats yra ir su kitais mūsų tautiš-kais darbais. Reikiame, šaukia-me, giriamės, kad daug dirbame ant mūsų tautos labo, peikiame, niekiname tuos, kurie abejoja apie svarbumą nuveikti ir dirbamų mu-sų tautiškų darbų, o iš tikro tikrai svarbių nuveikti tautiškų darbų labai mažai; pritrūkusi tokių, mes stengiamės ir ne tautiškais, ne svarbius, asabiškus, už tautiškus apšaukti. Juk kas į tą ne tiki, tą galima išniekinti, apšaukti tautos priešu, bedievui, sliaptarnių tau-tiškum.

Argi tas yra geru? Kokios prie-žastys tuos ne geistinus apšauki-mus gimdo? Priežastys tos yra: kad mes kur kas labiau mylime sa-vę, jeikšome progos kuo pigiau-siais kaitais pasigirti, tėvynę gi, mūsų tautą mylime kur kas ma-žiau, per tai svarbių tautiškų dar-bų nuveikti ne galime. Labiau mylėdami savę negu savo tautą, ne įstengiame ne mūsų asabiškų piktumų paaukauti ant mūsų tau-tos labo.

Argi tas yra geru? Kokios prie-žastys tuos ne geistinus apšauki-mus gimdo? Priežastys tos yra: kad mes kur kas labiau mylime sa-vę, jeikšome progos kuo pigiau-siais kaitais pasigirti, tėvynę gi, mūsų tautą mylime kur kas ma-žiau, per tai svarbių tautiškų dar-bų nuveikti ne galime. Labiau mylėdami savę negu savo tautą, ne įstengiame ne mūsų asabiškų piktumų paaukauti ant mūsų tau-tos labo.

Isz Pittston, Pa.

„Pinigai galvažudiai“ — sako lietuviška patarlė: už pinigų ir blėd pinigų šigdien atsitinka di-džiausios nelabystės. Per pasta-rus porą mėnesių kun. Sedvydis apturėjo net penkis anoniškus laiškus, garsinančius myrių, jeigu nesudės paskirtoji vietoj tūkstan-tį doliarų. Visi geri katalikai mi-sliog ir sakė, jog šis darbas yra šliuptarinių-bedievų, bet ant galo viskas išėjo į aikštę. 5 d. rugsėjo tapo sugauti du lietuviai, P. T. ir J. N., kaip policija sako, tikri an-nelabo darbo veikėjai. Pas T. rasta laiškas, kurio raštas su raštu laiškuose, sugistuose kun. Sedvy-džiui sutinka. Reikia pridurti, jog vienas iš sugautųjų reikalau-jo tūkstančio doliarų. P. T., yra buvęs stiprus stulpas tikėjimo. Kada prieš dešimtį metų šioj apie-linkei prasidėjo platinintis tvi vadi-nama bedievystė, tai ant jos išai-kinimo geri katalikai sutvėrė armi-jų pektukų po vardu „Krizinauko banda“. Ne vieną šliuptarinių mi-nytį karžygių, atsitikus progai, butų nuvarė į geresnį vietą už iš-tartą žodį prieš kunigus ir tikėji-mą. Pasėta kunigų sėkla mat pradeda išduoti vaisius. Apie jų gerumą ir kunigai gali persiliudyti patys ant savę. Jų dar ir šiadien nevienam būtų malonu, jeigu koks „geras“ katalikas visus „bedievius“ nuvalytų nuo veido žė-mės.

Isz Seranton, Pa.

Veidmainystė ir besistengimai sukalti žmonių pyktį ir rėžėjis ran-da pas mus vis mažiau pasekėjų, kunigų išleidiama „Žvaigždė“ apgimimui jų luomos reikalų ne atgabena tokių vaisių, kokių iš jos mūsų kunigai tikėjosi sulaukti, nes žmonės pradeda vis geriau suprasti mierius to laikraščio išleistojo, mato, jog mūsų doros mokinto-jams ne tep rupi brolių gerovė ir labas, kiek jų locna nauda; ant at-siekimo savo asabiškos naudos, jie ne kartą darbininkus stumia į kapitalistų tinklą, ypač jie steng-iasi stabdyti visokias budais dar-bininkų apsišvietimą, nes žino, jog apsišvietusių darbininkų ne jėiks ne jokia galybė, apšviesti darbi-ninkai reikalauja sau lygių tiesų, tasyk dien išnaudotojai ir skriaudikai, dings kapitalistų agentai.

Isz Pittston, Pa.

„Pinigai galvažudiai“ — sako lietuviška patarlė: už pinigų ir blėd pinigų šigdien atsitinka di-džiausios nelabystės. Per pasta-rus porą mėnesių kun. Sedvydis apturėjo net penkis anoniškus laiškus, garsinančius myrių, jeigu nesudės paskirtoji vietoj tūkstan-tį doliarų. Visi geri katalikai mi-sliog ir sakė, jog šis darbas yra šliuptarinių-bedievų, bet ant galo viskas išėjo į aikštę. 5 d. rugsėjo tapo sugauti du lietuviai, P. T. ir J. N., kaip policija sako, tikri an-nelabo darbo veikėjai. Pas T. rasta laiškas, kurio raštas su raštu laiškuose, sugistuose kun. Sedvy-džiui sutinka. Reikia pridurti, jog vienas iš sugautųjų reikalau-jo tūkstančio doliarų. P. T., yra buvęs stiprus stulpas tikėjimo. Kada prieš dešimtį metų šioj apie-linkei prasidėjo platinintis tvi vadi-nama bedievystė, tai ant jos išai-kinimo geri katalikai sutvėrė armi-jų pektukų po vardu „Krizinauko banda“. Ne vieną šliuptarinių mi-nytį karžygių, atsitikus progai, butų nuvarė į geresnį vietą už iš-tartą žodį prieš kunigus ir tikėji-mą. Pasėta kunigų sėkla mat pradeda išduoti vaisius. Apie jų gerumą ir kunigai gali persiliudyti patys ant savę. Jų dar ir šiadien nevienam būtų malonu, jeigu koks „geras“ katalikas visus „bedievius“ nuvalytų nuo veido žė-mės.

Supraskime, kad mes lietu-čiai, kirkime prie mokslo, steng-kimės apsišviesti, suprasti mūsų padėjimą ir reikalus, nes mokslas ir supratimas tai svarbiausias dar-bininkų ginklas: kapitalistai tik to-gali darbininkus skriausti ir išnaudo-ti, kol jie ne supranta savo pa-dėjimo ir reikalų. Suprantantis darbininkas žino priežastį jį spau-džiančių vargų ir visoms pajie-goms stengiasi vargą nuo savo sprando nustumti. Jeigu to iki

šiol ne padarė, tai tik todėl, kad ne visi darbininkai supranta gerai savo padėjimą ir priežastį vargų. Broliai! darba! Stai ateina rin-tuosi augštesnių urėdinkų ir ties-darių Suvenyntose Valstijose. Rinkimai yra labai svarbus, mūsų balsai lygus balsams milijonierių; kodėl mes renkame kapitalistų tarnus? Nebalsuokime už kapita-listų įpagius išnaudojančius milio-nus darbininkų, pančiojančius juos savo užgirtoms tiesoms, bet turinti užkėstęs popieras (netu-rinti jų, o turinti tiesą jas turėti, tegul pasiskubina išsidiirbi). Te-gul visi balsuoja už kandidatus darbininkų užtėrėjų partijos, už socialistų kandidatus. Tie vien yra darbininkų užtėrėjais, tiems vien rupi gerovė darbininkų. Darbi-ninkų pareiga statyti visas pajie-gas, kad per ateinančius rinkimus būtų išrinkta kuo daugiausiai kan-didatų socialistų partijos; kada jų valdininkų eilėse bus daugiau, tasyk išnyks vargai ir badas darbininkų, ne reiks ne štrauki, tiesos bus iš-duodamos apgynimui darbininkų o ne kapitalistų reikalų.

Isz Brooklyno, N. Y.

„Lietuvos“ No. 36 p. Dumša, savo atsiliepimą į Brooklyno kriau-čius, netiesingai apšėmė Lietu-višką Spaudos Bendriją, sakydams, buk ji yra visumoniškiems ir tautiškiems reikalams priešinga. Matyt p. Dumša labiau rupi asabiški vaidai su koku ten K., negu visumoniški, todėl užsipuldinėja ant Bendrijos vien dėl to, kad mi-nėtas K. į jį priguli. Kokią blėdį gali atnešti laikraštis, kurį mes norim įknyti gaivinimui darbin-kiškos ir tautiškos dvasios? Argi lietuviai jau tiek apsišvietę, kad laikraščiai ir knygos jiems nereikalingos; kokią blėdį gali tautai atnešti atsiradimas naujo laikraš-čio? Jeigu mūsų šiltesis laikraš-tis ir knygos nesutiks su nuomo-nėmis kity, tai dar geriau: nes mes galėsime, skaitydami raktus visokių nuomonių, geriau prasila-vinti (ne visada. Rd.) ir aiškes-nę šviesoj matyti dalykų stovį.

Kiubas kalbėjoms, muzikan-tams ir susirinkusioms svečiams, kurie gražiai užsilaikė, istaria šir-dingą aciu. Klubo sanarys.

Isz Lowell, Mass.

Šiame miestely darbai tuo tarpu eina negeriausiai. Lietuviai, kurių čia rakuojama apie 300 gal-vų, dirba paprastai odų išdirbimo ir audeklinės dirbtuvėse; uždriba nuo 6 iki 9 doliarų ant savaitės. Laikraščius ir knygas skaitančių lietuvių nedaug: ant tep dikto bu-relio ateina vos trys egzemplioriai „Lietuvos“ ir apie tiek „Saulės“ ir vienas „Vienybės“. Jiems mat nėra laiko ant skaitymo ir pasimo-kinimo, kadangi alutis gana pigus, todėl jį jį įsimylėję ir atliekami nuo darbo laika daugiausiai ant gėrymų praleidžia. Negeriausiai čia garbė lietuviai užsipeinė, ro-kuojami čia kaip neramus gaiva-liai, todėl ant geresnį ir švaresnį gatvių negauna ne namų nusimad-dyti.

Isz Barre Plains, Mass.

Darbai čia šio laiku eina vidu-tiškai, žmonės uždriba nuo 7 iki 12 doliarų per savaitę. Skaiti-lus gyvenančių čia lietuvių nedi-delis, bus jų gal apie 40. Gyvena visi sutikime. Skaitančių laikra-ščius ir knygas mažai, ateina tik vienas „Lietuva“ ir viena „Vieny-bė“. Yra čia keli prakilnesni lie-tuviai, kurie, būrelis į susėjus, aiš-kina savo nesuprantantiems bro-liams lietuvištes reikalus (kaip tie aiškintojai gali žinoti lietuvištes reikalus, patys nieko neskaitydami, ir nesekdami paskui lietuvių kru-tėjimą? R.). Paskutiniam laike pradėta taurais ant įkurimą kokių draugystės ir prisirašymą prie Susivienijimo Lietuvių Ame-rikoj.

Isz Pittston, Pa.

„Pinigai galvažudiai“ — sako lietuviška patarlė: už pinigų ir blėd pinigų šigdien atsitinka di-džiausios nelabystės. Per pasta-rus porą mėnesių kun. Sedvydis apturėjo net penkis anoniškus laiškus, garsinančius myrių, jeigu nesudės paskirtoji vietoj tūkstan-tį doliarų. Visi geri katalikai mi-sliog ir sakė, jog šis darbas yra šliuptarinių-bedievų, bet ant galo viskas išėjo į aikštę. 5 d. rugsėjo tapo sugauti du lietuviai, P. T. ir J. N., kaip policija sako, tikri an-nelabo darbo veikėjai. Pas T. rasta laiškas, kurio raštas su raštu laiškuose, sugistuose kun. Sedvy-džiui sutinka. Reikia pridurti, jog vienas iš sugautųjų reikalau-jo tūkstančio doliarų. P. T., yra buvęs stiprus stulpas tikėjimo. Kada prieš dešimtį metų šioj apie-linkei prasidėjo platinintis tvi vadi-nama bedievystė, tai ant jos išai-kinimo geri katalikai sutvėrė armi-jų pektukų po vardu „Krizinauko banda“. Ne vieną šliuptarinių mi-nytį karžygių, atsitikus progai, butų nuvarė į geresnį vietą už iš-tartą žodį prieš kunigus ir tikėji-mą. Pasėta kunigų sėkla mat pradeda išduoti vaisius. Apie jų gerumą ir kunigai gali persiliudyti patys ant savę. Jų dar ir šiadien nevienam būtų malonu, jeigu koks „geras“ katalikas visus „bedievius“ nuvalytų nuo veido žė-mės.

Isz Gilbertville, Mass.

Lietuvių gyvena čia nedaug, apie 80 ypatų. Dirba jie daugiausiai vietiniuose vilnionių išdirbi-mų fabrikuose ir austuvėse. Knygų ne laikraščių neskaity, o jeigu kas dirba, tai pasilėpęs, nes mat vietiniai lietuviai, kaip vienas iš jų išsitarė, bijosi užsi-krėsti liaurynysta! Visas liuosas nuo darbo valandų žmonės pra-leidžia ant girtavimų; nenuste-

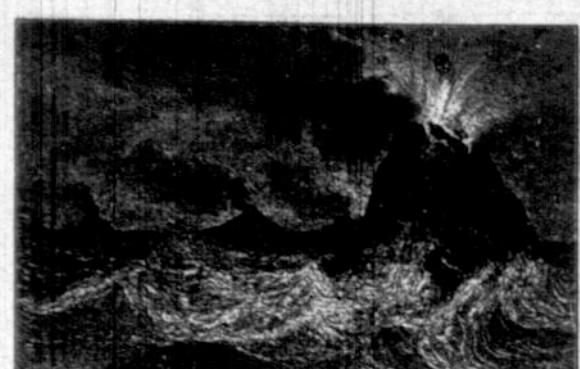
Isz Van Voorkis, Pa.

Nuo 22 iki 25 rugpjūtio buvo čia imtynės kalnakasij su kasty-gių

Paejimas organiszko svieto.

Pagal Bittneri.

yra reikalingu tam, ką ji nori padaryti ant patalymo vargų ir pikto, ką terp savęs kovojančios jos pajėgos ant žemės pagadino.

Isaiveržimas pojurių vulkano.

Praėjo nesuskaitoma daugybė metų, reikalingų ant perkeltimo tos baltos tuštos, tų tirų be gyvybės devoniško perijodo, iki laikų akmeninių anglių perijodo, kuriame augo tep pūkiškos girios žingėdžių medžių, kokių šiandien jau nėra ant žemės.

Bet ir ką tik pasibaigęs devoniškas perijodas buvo visgi jau žingsniu pirmyn, suligiant su pirmojo buvusio silurisko. Gyvnai, koki atsidaro, vis labiau ir labiau prisitaikė prie plaukinėjimo juri vandenyse, kurių buvo kur kas daugiau negu dabar ir tokiu būdu tie gyvnai iškariauja sau neįsipažintą didelę teritoriją gyvenimui; prieš tai gyvnai, koki gyveno ant žemės, plaukinėti negalėjo, jie slankiojo vien po vandeniu ant juri dugno; pirma apgyventas buvo vien juri dugnas, pabaigoje gi devoniško perijodo, atsiradus sutvėrimams galintiems plaukinėti vandenį, gyvnai galėjo apgyventi visus platus oceanus.

Tuose laikuose žemę apgyveno jau žuvis kuo prastiausio sudėjimo, kurios savo organizaciją mažai kuom skyrėsi nuo slankiojusių pirma ant dugno dumblo vėžių. Daugumas jų kavojo be abejonės užpakalinę kūno dalį dumble juri dugno ir per tai ta kūno dalis, ant apsaugojimo jos nuo priešų, nereikalavo but, uždengta kietu serdoku, kaip kitos kūno dalys. Prysakinę gi kūno dalis buvo uždengta serdoku, panašiu į vėžių serdoka. Suprantama, kad tos žuvis tik ant įsikišimo maisto išlydavo iš dumblo, bet sugavusios pagauti, vėl lindo į dumblą; toki vienon išsikišimui ir slėpimaisi dumble išėjo joms ant naudos, nes per tai žuvis tos išmoko plaukti; negalintis išmokyti žuvis, negalėdamos išlaikyti kovos už buvį, o tolesnė veikė užsilikusio mokoje vis geriau ir geriau plaukinėti. Tokiu būdu, kad suteikti gyvnams galėjimą geriau išlaikyti kovą už buvį, gauta stengėsi jiems suteikti galėjimą gyventi vis platusiuose ir platusiuose ruimuose; plačiausius gi ruimus užėmė vandenys, visos vandenų eilės nuo dugno iki paviršiu.

Apart žuvių gyvenusių dumble, laike devoniško perijodo atsirado jau ir žuvis liuosai plaukinėjančios vandenį, kurios laikui bėgant, išsidirbo iš pirmutinių. Tos liuosai plaukinėjančios visose vandenų gilumose, nuo paviršiaus iki dugno, ant syk paėmė viršų ant kitų, priverstų gyventi tik ant dugno, jos, tep sakant, pastoję valdytojais vandenų, su laiku pastoję draskančioms; iš jų tai išsidirbo mūsų laikų net žmonis rijanti rekinai.

Užtai ant sausžemio terp gyvųjų tų laikų negalima patėmyti nei jokios pirmenygės, suligiant su silurisko perijodu. Teisybė, tai augmenys, su kuriais mes susipažįstame peržiūrėdami akmeninių anglių perijodą, atsirado jau laike devoniško perijodo. Prėskų vandenų ežeruose, koki jau atsirado tuose laikuose, nerangiai slankiojo tili gyvenanti kietose dėžėse moliuskai, o mažnes augančios prie žemės augmeniuose kibžėdo daugybė daugygių sutvėrimų, iš kurių, be abejonės, išsidirbo paskui vėžiai.

Tuose laikuose, lygiai gyvųjų kaip ir augmenų vėsių ir atmainų buvo mažai, prilyginti to prie dabartinių laikų nė negalima, išveidžis laukų, dėl stokos vairo gamybos, buvo monotoniškas, akys galėjo matyti vien tuos pačius žemės augmenius ir tuos pačius gyvūnus, kuriuos paskui palaikė storos eilės sijos ir akmeninių anglių dulkių, išmestų vulkaninių išsiveržimų. Saulės šviesa negalėjo prasimušti per tirstus debesis tų dulkių besinesiojančių nuolatai žemės atmosferoje; kadangi vulkaniniai išsiveržimai nesiliovė, tai ir vulkanų išmestų dulkių netruko. O visi juk be abejonės žino, jog žaliuojanti augmenys negali augti be šviesos, ant išsidirbimo žalumui neatbutinai reikalinga šviesa. Nė joks augmuo, išėmus tūlų negražių grybų, neturintį žalių lapų ir jų veisles neužmatomų liuosomis akimis bakterijų, negali mat augti be šviesos, nors maisto dirvoj ir drėgumo būtų sukranta kuo daugiau; nors drėgumo ir svarbiausio augmenų maisto azoto dirvoj būtų kuo daugiau — bet be šviesos žaliuojanti augmenys augti negali.

Iš oro sudėtinų tuose laikuose — buvo daug anglerugštės. Taigi oro sudėjimas buvo kuo atsakančiausias augimui augmenų; mažosios ir anglerugštės yra svarbiausios augmenų sudėtinės, todėl ant augimo augmenys kuo daugiau turėjo medėgų reikalingų, be jų negali augti. Bet šviesa jiems dar reikalingesne ir be jos augmenys ir turėdami daugiau negu reikia kitokių medėgų, augti negali.

Ant galo vienon, reikia tikėti, jog šviesa atrado kelią prie žemės paviršiaus, praimusė kokių ten buvę per tirstus garų ir vulkaninių dulkių debesis; po įtekme šviesos ir žemės laukai pradėjo žaliuoti.

Iš tikro, po ilgai laikui tie, uždengiant žemę nuo šviesos debesis pradėjo slankioti greičiau; po žemės ugnies slankitimas apstojė, ji lyg persitikrino, kad neišvys viršų paėmusio vandens, besinesiojančio atmosferoje vulkaninių vėpėnų ant galo nupulė ant žemės, oras išsivalė nuo kietų medėgų ir vis

daugiau ir daugiau perleido ant žemės paviršiaus palaikančių gyvybę šviesos spindulių.

4. Girios akmeninių anglių perijodo. Apleisime požeiminės ugnies viešpatystę ir pažūrėsimė per šiek tiek išsivalusį nuo visokių garų orą į gamtą naujo žemės gyvenimo perijodo. Nieko nekenks vienon, jeigu mes, apleisdami tuos žiaurus laikus, dar kartą pažūrėsimė į žemės paviršių, kuris mūsų akyse persikeičia ir priima paveiklę labiau panašų į pavidalą dabartinių laikų; bet daug milijonų metų pereina, kol jis pastoja tokiu, kokių jį šiandien matome. Kaip gi mums persistatytų žemė, jeigu nuo viršaus į ją pažūrėtume laikuose devoniško perijodo?

Laikuose silurisko perijodo ant žemės paviršiaus kyšojo statūs, revuoti kalnai, buvo liudnos slėnys; laikuose devoniško perijodo kalnai išrodė buki, apvalūs kaip kalvos Lietuvos laukuose. Žiūrėdami į plotus senojo raudonojo piešinio akmenų, pasidariusio ant juri dugno, kokio daug yra antai Škotijoje ir kituose kraštuose, o tame ir Maskolijoje, mes galime perstatyti, kaip laikuose devoniško perijodo išrodė jūrės ant žemės paviršiaus. Jūrės tos turėjo bet vidurinėms, be didelių ir smarkių vandens tekėjimų, kadangi j suteikianti tam akmeniu parvą geležis galėjo rinkties aplink pieškos grūdelių tik tykiuose, stovinčiuose vandenyse. Tos vidurinės jūrės, tokios kaip dabartinės Kaspijos, susitvėrė į dubumuose pasidariusiuose prie pasikėlimo dugno, iš kurio pasidarė sausieji žemiai. Į tas jūrės tekėjo daugybė upių, dėl ko tų laikų jūrės vanduo nebuvo tep surus kaip dabar, jis netiko gyvenimui jurių žuvių ir sliekų. Apleisime vienon per valgą išveidžius mūsų žemės tuose seniai praėjusiuose laikuose.

Po tų liudnų laikų atėjo nauji, geresni išsivystymui gyvybės ant žemės; pirmą syk žemė išsiveidė žaliu nuo žaliuojančių augmenų dangčiu, augmenys tie su neįsipažintu, nepažįstama iki tol energija augo; žėdrėnė, vis dar miglotame tų laikų ore; saulė per miglą buvo matyt kaip raudona austra, skritulio jos dar nebuvo matyt tep, kaip matome dabar, bet ir tos menkos šios šviesos, kokia per orą miglas galėjo prisigriebti prie žemės paviršiaus, užteko tik tiems žaliuojantiems augmenims ant jų augimo, žinoma ne tokiems kaip dabar auganti medžiai, kuriems reikia kitokių sanlygių ir daugiau šviesos negu buvo tuose labai seniai praėjusiuose laikuose. Ir tuose laikuose buvo jau girios žingėdžių medžių, augusių ant iškeltos požeiminų pajėgų drėgnos žemės.

Iš pradžių tos giriose truko baltų gyvų sutvėrimų, negirdėt jose buvo paukščių dūbėjimo. Nors jose augo augmenys augsti kaip medžiai, bet truko joms tų pūkių parvų, kokioms dabar puošiasi girios netik šiltų kraštų, bet net vidutinės šilumos, kadangi ant išsidirbimo tų parvų reikia daugiau saulės spindulių, negu jų galėjo prisigriebti per miglotą, pilną garų orą tų laikų.

Viskas, kas augo giriose tų labai seniai praėjusių laikų, buvo ne kas kitas, kaip išaugusios į augstį milžiniškos žolės; buvo tai ne girios su tinkančiais triobų statymu medžiais, bet pievos apžėlusios milžiniškos žolėmis. Kaip išrodė tos girios, geriausiai perstatyti galima, atsigulus kur prie kranto girios pelkės, žiūrint akimis trumpamčio žmogaus į augančius ant plynos augmenius: tasyk samanos ir kruvelės okabarzdžių, dėl jų artumo nuo akies, išrodys mums kaip dideli medžiai. Taip išrodė girios tų labai seniai praėjusių laikų, bet tasyk į jas nereikėjo žiūrėti atsigulus; medžių su kietais kamienais, tinkančių triobų, statymu tasyk nebuvo, kadangi ir triobų nieks nestatė.

Ant šiaurinio šono Harzo kalnų ir dabar yra gana tokių plynių, apaugusių okabarzdžiais, kuriuose liudnai šlamsčia vėjas. Netoli dirba kastynių olose angiekasiai, skaldanti ir keltanti į viršų iš žemės vidurių anglių šmotos, pasidariusius iš jų pačių augmenų, kurie augo giriose tų seniai praėjusių laikų, kuriuose dar nebuvo žmogaus ant žemės. Tos milžiniškos žolės nesudėgė be žemės.

Girios akmeninių anglių perijodo.

klo, bet per milijonus metų gyvenimo mūsų žemės užsiliko iki mūsų laikų pavidale akmeninių anglių, iš kurių naudojasi dabar netik daugybė žmonių įrengtų dirbtuvių, bet ir pavieni žmonės virimui valgių ir apkurimui gyvenimui.

Augmenys tie, augę ant žemės prieš milijonus metų, iš kurių pasidarė visiems pažįstami akmeninių anglių sluoginiai, vienon ir kaip augmenys neišnyko, jie pastoję kaip pamatu tolesniam išsivystymui augmenų (Toliaus bus.)

Klebono bulius.

Lenkiskai parašė M u n c k i.

Klebonas kunigas Putrius skutėsi sau barzdą.

Kaklą skeptaitė parišęs, ant kojų turėjo žvilgančias kurpes, vienoj, iki alkūnių paraitoj, rankoj laikė skutylį. Kita gi tampe sau odą ant storai išmulinto veido, darydams prie to veidrodį visokias grimasas, idant iš tankių rudų rugienų nepalikti nė pėdsako ant pilno, apskrito, raudono veido, kurio vidurį puošė didelė nosis, plačios storos lūpos, pilkos, apskritos iš pelėdos akys, viršum kurių kerojo dideli kaip karklynas antakiai.

Jis be paliovos sekiojo akimis paskui skutylį, atkartodams, valkiojo jį po veidą ir rinko su girgždėjimu nukertamus plaukus drauge su gausiomis mullo putomis, iš jo kurių šian ir ten dogmėms pasirodydavo kraujuotas, raudonas pagurkis, rodąs sveikatą ir spėką.

Kartas nuo karto pervilkdavo skutylį per šikšninį diržą, laikas nuo laiko iškišdavo galvą po langą, kad su pasigėrėjimu išmintiną šeimyninko pasizūrėti ant visokios gyvybės pilno kiemo, kur visos margų vėšų harams bėginėjo apie juodą, su geltonais pentiniais, raudona skiautere ir skardžių balsu, gaidį. Čia jau išdidžiai vaikstinėjo kurkinas su mėlynais kariais, baltos žąsys tekenosios lėdymai, kaisiojo tur tvarto plyšius savo riebus, bukus, raudonus snukius; ant stogo siautė karveliai, laikas nuo laiko su urmu pakildami į orą, idant apsusuktų tyla, kiti, iš naujo supulti ant pilkų klebonijos žontų. Terp paukščių klebejimo ir tylaus burzgėjimo muškiečių, kurioj merga Magdė, terp kelių suspaudus, sėdėdama ant virtuvės slenkčio, sviestą mušė, iš gilumos diendario — tuo tarpu tuščio, kadangi gyvuliai buvo išgiti į ganyklas — kartas nuo karto buvo girdėtis duslus, storas baubimas buliaus, kurs rodėsi skęst skundis užtat, kad jį vieną namie paliktą.

Klebono akys bliskterėjo, išgirdus tą balsą. Nuo poros sanvairių buvo tai jo džiaugsmu, pasididžiavimu, vainiku visų jo, kaippo uktvėrio, trisų.

Pabaigęs skutimą, panėrė savo kaktą šalto vandens blydė, nuo ko jis tapo dar raudonesnis, ir šluostydams svariui abrusui veidą, garsiu balsu, kaip namų ponas, jautėsi geriausių upių ir apetitą, pašaukė atsigriežęs į prielienę.

— Veronik!... kava! — Valandoj, kada jis norėjo apsiuolkti lengvui švarkui, buliaus balsas iš naujo atsiliepė, nuo uylčios gi atskambėjo kitas, neteip skambis ir energiškas baubimas.

Klebonas prisitartinio prie priekinio lango ir su žingeidumu pasižiūrėjo, kaip dar daro karčiamos savininkas, kada išgirsta ties namais vežimo dundėjimą. Basas vaikelas, apsiginklavęs rykšte, rėkdamas, vedėsi ant virtuvės juodmargę karvę. Kadangi jie pralenkė klebonijos diendario vartus, apvytęs savo išrovkime kunigas, pašaukė:

— Vaikel! — ir pravėrė langą.

Vaikelas sustojė. Machinališkai nusimėmė nuo galvos skrybį, kita ranka patraukdamas virvę, prižiūrė už karvės ragų.

— Vėdi Vidriko karvę? — paklausė kunigas, stengdamasi pažinti piemenį ir karvę.

— Vidriko, — atsiliepė vaikelas.

— O kur tu ją vėdi?

— Pas Kupą, jagamasti.

Toje valandoj bulius, suvuodęs karvę, garsiai subaube, o juodmargę jam atsiliepė, per ką kunigas, nenugirdęs atsakymo, vėl atkartodamas savo klausimą, pridėdamas delnu vieną ausį, kad geriau girdėtų. Valkas antrą sykį garsiau riktelėjo:

— Pas Kupą, į Valantus!

— Pas vaitą?

— Taigi.

— O ko ten?

— Pas bulių.

— Pas kokį bulių?...

— Pas Kupo bulių. Kupas turi bulių.

— Kupas... turi bulių?

— Taigi. Nuo vakar dienos.

— Iš kur tu žinai?

— Tėvas sakė. Kupas pirkė, vakar ant jomarko.

— Ir tau liepė tėvas nuvesti ten karvę?

— Taigi.

— Pas Kupą?

— Ogi.

— Keliauk sveikas!...

Vaikelas užsimovė ant galvos savo nuplyšusį skrybį, su skyde pačiam viršugalvių, ir suplakis rykšte karvei per nugarą, nuginė jį tolyn, nors tojė ir ne labai noriai jo klausė.

Klebonas tuo tarpu prisitartinio prie durų ir pilnu apmaudos balsu riktelėjo:

— Veronik! po šimts vėl... —

Dailiai susibūkus, turėjo ant savęs švairas perkalmes drapanas, apjuosiančias jos dailę, truputį apskritą, liemenį, o veidas jos kaip žarija raudonavo nuo virtuvės karščio, kur jį rengė pusryčius jagamasti ir šeimynai.

— Kupas turi bulių!... — sudejavo umai kunigas, žiūrėdamas į jį savo pilkos akimis.

— Kupas? — nusistebėjo gaspadinė.

— Kur jis jį gavo?

— Kur gavo? — Ant jomarko! O jus man nieko apie tą nesakėte!

Buvo tai formališkas apkaltinimas mas gaspadinės, kadangi jos pareiga buvo pranešti klebonui viską, kas bažnytkiemį dedasi.

Ta žinia surupino ir ją.

— Negali būti! — tarė ji ir jėjo į kambarį, pripildydama vidų garuojančios kavos kvapnia. Užtiesus staltiesę stalą, pastatė ant jo cukrinių, arbatinių indelių, stiklinę su laukštuku ir sviestu; prie stalo pritraukė artiausią išmuktą kėdę, kuri nuo tankaus vartojimo turėjo ant savęs gana žymius ženklus klebono ypatos.

Ant paskutinio gaspadinės žodžių jis riktelėjo:

— Kaip tai, „negali būti“? Jeigu sako, kad turi, tai turi!

Ir, lyg parodydams savo neugandinimą, nusigrįžo nuo padėto valgio ir gaspadinės. Moteris, norėdama gintis, bet kasin, gal ir teisybė, kad tas nenaudo Kupas, ant piktumo jagamasti, slapta pargabeno į kambarį bulių. Nuo Kupo buvo galima to laukti. Nuo senio kovojo jis su klebonu, atkeršydams už tas pinkles, kokiais kam klebonas dar laike rinkimo vaito.

Kupas vienon tapo vaitu ir augstai rietė nosį, didžiudamasi savo urėdū ir turtu. Kadangi klebonas, kaip ir kiekvienas dvasiškas, teip jau gėdė turėti įtekantį kleboną, — pasekė to buvo nuolatini, nepaliaujama kova tarp klebonijos ir valčiaus.

Klebonas Putrius — užslėpti negalima — nedaug turėjo savų kunigiškų ypatybių. Teisybė, savo būdu jis mokojo valdyti savo kaimenę, kaimenę tikroje žodžio prasmėje, taigi su ragais ir nagais, bet ne susidedančią iš dvikojų avelių.

Iš prigimimo ekonomas, savitaiškai tūnas, gabus augimine galvijų, kiulių, vištų, suktas ginčios su perpelkiais ir užlaikytas, jas nemato darbininkų skaičius, iš mažens prisigėręs burikoj šeimynoj, iš kokios jis paėjo, aklo nulančumo ir garbinimo tosuvos ir amoto, užlaikė tai idealą, iki užbaigimo vidutinės mokyklos ir devynioliktojo savo amžiaus metuose įstojo seminarijo. Po aplaikymui pasvatinimo, dvejus metus buvo jis katecheta. Bet jau ir tada sunki ranka ir suktas liežuvis jauno kunigo atsienkino tep tipikali, kad dvasiška valdžia buvo priversta perkelti jį į kaimą, kur jo nevankni metoda galėjo šiaip tep rasti sau atsakančiosj lauką.

Nuo to laiko pradėjo jis žmones doros mokinti, o prie to, besikildamas iš parapijos ir parapijų, tuo, rinko grašį ir su pasiekimu vedė gaspadorystę.

Metai atgal jis, kaip sumanus ir išmintingas uktvėrys, užgautas buvo stoka buliaus kaimė, kuriame skaitėsi į keletą šimtų karvių.

Tas dalykas kas met išnešdavo kaimui ne mažą skaitiką į kitas apygardas. Juk ir patsi klebonas už savę galvijus nematė užmokėto. Trumparažiui už bulių.

Ir štai, po pusę dienos galvojiom, rudydams pypkė ir užsigerdamas kava, musų klebonas nutarė įgyti savo bulių, kurs būtų tėvu visų teliukų, versjūjų kaimė, galva kaimenės, tvėrėjų naujos, geresnės raguočių gentarės, o prie to kaltiniu geram uždarbiui.

Sykį tą nutaręs, neužilgo klebonas turėjo jau bulių ir veik iš sakyklos apskelbė žmonėms apie jo „profesiją“, iš kurios, teisybė, bulius iki šiol juo geriausiai išsirišdavo. Po du sykį kasdien kunigas ejo į tvartą ir su pasigėrėjimu prisiziūrėdavo galingam gyvuliui, kurio visi krutėjimai, visas sudėjimas darė ant klebono tokį įspūdį, lyg tas raguočių karalius pilnai suprastų ir didžiutęsi tą rolę, kokią jam prisiėjo lošti terp kaimo kaimenės.

To dėl, kada klebonas pamatė Vidriko karvę ties klebonijos vartais, ir kaip ant patyčių, vedamą pro šalį pas kitą bulių, jis įpuolė į tokią apmaudą, tarsi kas jam būtų norėjęs atimti turtą, valdžią ar garbę.

Kavą išgėrė labai susierzinęs, vienvalinis gi skambėjimas rėdėžio, ant kurio buvo bulius pririštas, da labiau jį erzino. Tas besierzinimas tęsėsi visą dieną, visą sanvairę, kadangi kaimiečiai visai nustojo vedė savo karves pas klebono bulių, pavesdami jas Kupo bulių.

Kunigo gaspadinė, kuri iki šiol ant nieko negalėdavo skustis, pradėdavo pilnos kartumų dienos. Klebonas juo toliau, juo labiau pradėjo ant jos ir ant visų ružytis, pyko, skersakiau — be galo. Jo besistengimai įgyti iš naujo populiarumą.

— Miestas davė jau daleidimą, kokiame ten trokščiančiam pelno impresarijų atidaryti garų lroptuos teatrą, kuriame prieš naujus metus sudėjęs 600 žmonių ir jame juokinti susirinkusius. Ir Chicago vienon ne trūksta dar durg žmonių; tie tai laukiasi prie kunigų ir pastorių, reikalaudami surengimo protestų prieš darymą tep baltos nelaimės vėties juokų viešai. Protestas toks iš tikro teisingas. Europoj į tą teatrą nieks neitų ir per tai impresarijus patst turėtų jį uždaryti; Amerikoj be agitacijos tokio žmonių sutarimo ne galima laukti.

— Pereitą sanvairę Chicagoj pasiėmė 443 ypatos, kuriame įta skaitilne buvo: 266 vyriausio ir 177 moterys. Vaidų iki 5 metų amžiaus pasimirė 157, senelių virš 60 metų 79. Daugiausiai mirčių, nes 77, buvo nuo žarnų uždegimo, nuo džiūvės, 88, nuo plaučių uždegimo 34 (užsėrėti sanvairę nuo plaučių uždegimo pasimirė tik 19 ypatų).

— Ant kertės 47 ir Wallace st. elektriškas karas užbėgo ant patrosės veizmo, kuris skubino gelbėti mišnių užpultą scabą. Sėdėję patrosės veizme: policijos lieitenants. Pirm ir keturi policistai nupulė nuo veizmo ir gana sunkiai liko sužeisti.

— Trijs ginkluoti plėšikai peritos nedidelis dieną, su išteisais revolveriais atėjo į Hillio restauraciją, pn. 718 63 st. ir nepaisant ant daugelio restauracijų buvusių svečių, ištuštino kasą. Nepasiekė vienon nabagams ilgai džiaugties, nes ant rytojaus visus tris suareštavo ir jie sėdi policijos arešte.

— Ant W. North ave., perieitos nedidelis dieną, be jokios priežasties likosi trijų jaunų vaikų perkautas lenkas Vladislavas Golubowski. Nugabeno jį į Sv. Elzbeitos ligonbūtį, kurio daktariui apreiškė, jog nuo pašovimų Golubowski turės mirti. Žmoguzdžių išbėgėjo ir jį iki šiol nesudarė.

— Moteriškė Georgia Chamberlain iš Kansas City arskundė visur užveidžė Lincoln parko ir nuo jos pajieško 30000 dol. Mat šita moteriškė pasisamė automobilij ir užsimein pasivažinėti. Motormonos parke užvažiavo ant akmenas, moteriškė išpuolė ant kelio ir skaudžiai apsikaltė. Ką čia kalta parko užveidž, tą sunku suprasti.

— Atsišaukimas į lietuvius. Užmanymų pas mus yra daugybė, terp jų yra ir labai naudingų; galia vien, kad musų tautiečiai yra atšalę. Vietiniai, kur užmanymas yra pakeltas, išpradžių kimba prie darbo, kiti, turėdami kokius patiškus nesutikimus, daro „konkurenciją“ ir stengiasi, kiek galėdami, užkelti; pašalinti, nors ir neprieštarauja, bet ir nepadaeda.

26 d. gruodžio 1902 susitvėrė Brooklyne, „Lietuvių Kooperacija“, kurios mieriu yra uždėti drabūzių krautuvė ir dirbtuvė. Iš pradžių gana gerai sekėsi ir parėmėjų ne truko; bet atsiradus priešams, susitvėrė kita kooperacija po vardu „Tautiško Namo“, kurio mieriai yra prikalbės, bet sunkiai atsiekiami prie supratimo lietuvij (Mums rodosi, kad pastatyti „Tautiško namą“ ne sunkiau, negu įtaisyti gerą drabūzių krautuvę ir siuvinių. Viens biznis kito konkurencijos ne daro. Pavėdyti todėl nėra ko. Rd.).

Dabar abi kooperacijos turi po keliasdešimtis sanarių išpirkusių akcijas, bet to nepakanka. Tautiečiai sutvėrę „Lietuvių Kooperaciją“ matydami esą silpnais, nuždė energiją ir norą darbavimui ir kooperacijos reikalai labai palengva pirmin slenkia; nes per netoli 2 metus pardavė tikėtai 58 akcijas po \$10 ir turį 48 sanarius. Tas skaitilnis labai mažas įvikiudim užmanymo, ir pastatymai ant tvirto pamato.

Mielai taučiai, kuriems rupi materiališkas pasikėlimas, atsišaukiu į jus vardu „Lietuvių kooperacijos“, kad padėtumėt mums tą sunkų darbą nuveikti. Gėda mums, kad visi mūsų užmanymai ir pasistengimai nuveikti ką naudingo turi likti tik svajone.

riškumą savo buliui, nutėjo ant niekų. Kupas, besinaudodamas tuom dalyku varė toki terorą, kad net didžiausi vaito priešininkai, jeigu jau nevedė savo karvių pas Kupą, vedė jas, nors už mylios tolo, pas Trumparagi, tik ne pas kleboną.

Kunigas Putrius iš piktumo net putojo. Pagalios nėjos jam jau apie bulių, bet apie savę patį, apie savo ypatingą garbę ir įtekę.

Stengėsi klebonas net per pamokslus sutrinti savo prieštą, bet veltu: vaitas tik juokėsi sau iš to ir dalykų stovis visai neatsimainė.

Klebono bulius savo apvienėjime kasdien labiau nyko, kaip koks nepripažintas genijus, vaito gi bulius su garbe atlikinėjo savo pasiuntinytę.

— Vietinės Žinios.

— Miestas davė jau daleidimą, kokiame ten trokščiančiam pelno impresarijų atidaryti garų lroptuos teatrą, kuriame prieš naujus metus sudėjęs 600 žmonių ir jame juokinti susirinkusius. Ir Chicago vienon ne trūksta dar durg žmonių; tie tai laukiasi prie kunigų ir pastorių, reikalaudami surengimo protestų prieš darymą tep baltos nelaimės vėties juokų viešai. Protestas toks iš tikro teisingas. Europoj į tą teatrą nieks neitų ir per tai impresarijus patst turėtų jį uždaryti; Amerikoj be agitacijos tokio žmonių sutarimo ne galima laukti.

— Pereitą sanvairę Chicagoj pasiėmė 443 ypatos, kuriame įta skaitilne buvo: 266 vyriausio ir 177 moterys. Vaidų iki 5 metų amžiaus pasimirė 157, senelių virš 60 metų 79. Daugiausiai mirčių, nes 77, buvo nuo žarnų uždegimo, nuo džiūvės, 88, nuo plaučių uždegimo 34 (užsėrėti sanvairę nuo plaučių uždegimo pasimirė tik 19 ypatų).

— Ant kertės 47 ir Wallace st. elektriškas karas užbėgo ant patrosės veizmo, kuris skubino gelbėti mišnių užpultą scabą. Sėdėję patrosės veizme: policijos lieitenants. Pirm ir keturi policistai nupulė nuo veizmo ir gana sunkiai liko sužeisti.

— Trijs ginkluoti plėšikai peritos nedidelis dieną, su išteisais revolveriais atėjo į Hillio restauraciją, pn. 718 63 st. ir nepaisant ant daugelio restauracijų buvusių svečių, ištuštino kasą. Nepasiekė vienon nabagams ilgai džiaugties, nes ant rytojaus visus tris suareštavo ir jie sėdi policijos arešte.

— Ant W. North ave., perieitos nedidelis dieną, be jokios priežasties likosi trijų jaunų vaikų perkautas lenkas Vladislavas Golubowski. Nugabeno jį į Sv. Elzbeitos ligonbūtį, kurio daktariui apreiškė, jog nuo pašovimų Golubowski turės mirti. Žmoguzdžių išbėgėjo ir jį iki šiol nesudarė.

— Moteriškė Georgia Chamberlain iš Kansas City arskundė visur užveidž

